

UDK: 811.163.42'282.2(497.5 Šestanovac)
Prethodno priopćenje
Primljeno: 31. 3. 2016.

Marijana Tomelić Ćurlin
Anita Kekez
Odsjek za hrvatski jezik i književnost
Filozofski fakultet
Sveučilište u Splitu
HR – 21000 Split, Sinjska 2
mtomelic@ffst.hr
anitakekez479@gmail.com

GENERACIJSKE RAZLIKE U UPOTREBI ROMANIZAMA IZ SEMANTIČKOGA POLJA ZA NAMJEŠTAJ U GOVORU ŠESTANOVCA*

Sažetak

U ovom se radu razmatraju romanski jezični utjecaji u govoru Šestanovca. Autorice izdvajaju pojedine romanizme iz semantičkoga polja za namještaj te leksičko-etimološkom analizom provjeravaju njihovo podrijetlo. Proučavana građa prikupljena je terenskim dijalektološkim istraživanjem u kontaktu sa stanovnicima toga kraja. U radu se uspoređuje prepoznavanje i upotreba pojedinih romanizama kod ispitanika triju životnih dobi, starije, srednje i mlađe. Analiza će pokazati da zabilježeni romanizmi nisu podjednako zastupljeni u govoru ispitanika.

Ključne riječi: romanizam, govor Šestanovca, semantičko polje namještaja, etimologija

1. Uvod

Leksik je svakoga jezika, pa tako i hrvatskoga, pod utjecajem različitih čimbenika. Romanski se utjecaji u Dalmaciji javljaju od najranijih razdoblja naseljavanja Slavena. Dolaskom na Jadran Slaveni dolaze u dodir s autohtonim romanskim stanovništvom pa se tako već u ranom srednjem vijeku može govoriti o suživotu slavenskog i romanskog stanovništva (Raukar 1997: 137–138).

Autohtoni romanski jezik, dalmatski, izumire pod pritiskom mletačkoga jezika kao dominantnoga romanskoga idioma. »Stoljeća intenzivnih hrvatsko-talijanskih dodira i proširene dvojezičnosti na razini jezične zajednice ostavila su znatan trag u leksiku...« (Sočanac 2004: 256–257). Dugotrajni hrvatsko-romanski, a kasnije i hrvatsko-talijanski jezični dodiri odredili su hrvatski kulturni identitet i njegovu sudbinu.¹

Zastupljenost romanizama u govorima srednjodalmatinskoga priobalja i otoka

* Ovaj je rad financirala-sufinancirala Hrvatska zaklada za znanost projektom (IP-2014-09-1946) pod naslovom Dijalektološka i jezičnopovijesna istraživanja hrvatskoga jezika
1 Kulturno-povijesna pozadina itekako je važna za razumijevanje hrvatsko-talijanskih jezičnih dodira, no u ovom se radu neće detaljnije ulaziti u tu problematiku.

opširno je i bogato analizirana u dosadašnjim jezikoslovnim istraživanjima. Manje su, i ne baš sustavno, istraženi govori unutrašnjega dijela srednje Dalmacije (Nigoević, Lasić 2012: 401). Stoga se u ovome radu razmatraju romanski jezični utjecaji u govoru Šestanovca.

1.1. Kratak osvrt na geografsko-društveno-povijesne činjenice Šestanovca

Što se tiče geografskoga položaja, Općina Šestanovac pripada mikroregiji zaobalnoga područja Splitsko-dalmatinske županije, a unutar nje prostornoj cjelini Imotske krajine. Smještena je u omiškom zaleđu te zauzima 89,54 km². Općina se sastoji od pet naselja: Katuna, Kreševa, Grabovca, Žeževice i Šestanovca.²

Prema popisu iz 2011. godine Općina Šestanovac imala je 1958 stanovnika. I. Carević govori da je od 50-ih godina 20. stoljeća ovo područje bilo zahvaćeno negativnim demografskim procesima (2010: 209). Stanovništvo je migriralo prema prosperitetnim industrijskim i urbanim centrima i zonama u Hrvatskoj i inozemstvu. Nakon što je u promet puštena dionica autoceste 2007. godine (Dugopolje – Šestanovac), može se uočiti gospodarski i demografski oporavak ovoga kraja. Demografske promjene uvjetovale su promjene kako u socijalnoj strukturi stanovništva, tako i u gospodarskoj djelatnosti. Prolaskom autoceste i novoizgrađenim tunelom Sv. Ilije kroz Biokovo otvorena je mogućnost povezivanja ovoga kraja s priobaljem.

Dodiri i prožimanja, komunikacije i migracije ljudi, temeljne su odrednice i ključ za razumijevanje povijesti nekoga naroda.

Područje današnje Općine Šestanovac bilo je u prošlosti prostor koji je često mijenjao vladara. Zbog brojnih mletačko-turskih ratova granica se često pomicala, pa su mjesta bila čas pod turskom, čas pod mletačkom vlašću. Nakon propasti Mletačke Republike 1797. godine Hasburška Monarhija preuzima vlast, ali zadržava mletački tip uprave. Zadržavanjem toga tipa uprave ostao je u uporabi i mletački jezik (Nigoević, Lasić 2012: 401). Prema tome, Mletačka je Republika, a s njom i njezin jezik, imala izuzetno važno mjesto u povijesti ovoga kraja.

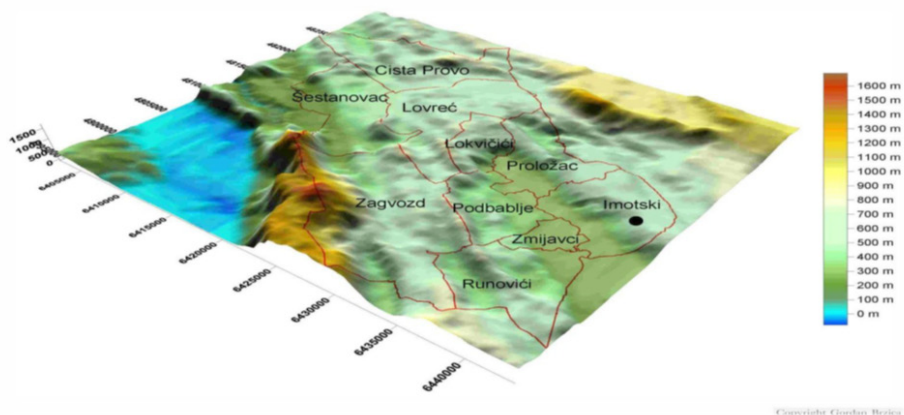
2. Jezična i dijalektna pripadnost proučavanoga područja

Prema suvremenim dijalektološkim kriterijima govor Šestanovca pripada zapadnom, novoštokavskom ikavskom dijalektu. U dijalektološkoj literaturi nema prikaza ovoga govora, odnosno navedeni govor nije opisan ni na jednoj od jezičnih razina. U ovome se radu autorice neće baviti dijalektološkim opisom navedenoga govora, već će se usmjeriti na lingvistiku jezičnih dodira i to ne na teorijsku, već samo na primijenjenu razinu, što uključuje analizu i upotrebu romanizama iz semantičkoga polja za namještaj u ispitivanom govoru.

---

2 Podatci su uzeti iz Zavoda za prostorno uređenje *Prostornoga plana uređenja Općine Šestanovac* iz 2008. godine.

Slika 1. pokazuje smještaj Šestanovca. Raspoloživo na: <http://www.modrojezero.org> (27.05.2016.).

3. Cilj, polazište i metodologija istraživanja

Cilj je ovoga rada bio popisati te etimološki i leksikološki obraditi romanizme iz semantičkoga polja za namještaj u govoru Šestanovca te usporediti poznavanje i upotrebu navedenih romanizama kod ispitanika različite životne dobi.

Romanski se jezični utjecaji u Šestanovcu u ovom radu razmatraju na temelju govornih primjera. Građa za ovaj rad prikupljena je terenskim istraživanjem. Polazi se od natuknice te se leksičko-etimološkom analizom utvrđuje njezino podrijetlo. Za ovaj je rad odabrano 8 ispitanika koji žive u Šestanovcu. Ispitanici su podijeljeni u tri generacije: stariju, srednju i mlađu. Starijoj i srednjoj generaciji pripadaju tri ispitanika, a mlađoj dva, odnosno starijoj generaciji pripada jedan 86-godišnjak, jedna 78-godišnjakinja te jedna 60-godišnjakinja, srednjoj generaciji pripada jedna 52-godišnjakinja, jedan 40-godišnjak te jedna 34-godišnjakinja, a mlađoj generaciji pripada jedna 28-godišnjakinja i jedan 10-godišnjak. Ispitanici su bili članovi iste obitelji pa se može pretpostaviti da će poznavati, a onda se i koristiti u međusobnoj komunikaciji istim leksemima bez obzira na generacijsku pripadnost. Ispitivanje je obavljeno od 15. srpnja do 15. kolovoza 2012.

Terenskim dijalektološkim istraživanjem prikupljeno je i analizirano 27 leksema koji su izdvojeni u pet semantičkih podskupina: **Vanjski dio kuće i prostor oko nje, Dnevni boravak, Kuhinja, Kupaonica te Spavaća soba**. Svaki leksem bit će tablično prikazan, odnosno tablično će se prikazati generacijska upotreba pojedinoga leksema u govoru Šestanovca. Ispitanik će moći izabrati jednu od ponuđenih opcija u tablici: **Riječ aktivno koristim; Riječ prepoznajem, ali je ne koristim; Čula/čuo sam riječ, ali ne znam njezino značenje; Nikada nisam čula/čuo riječ.**³ Nakon svake navedene semantičke podskupine prikazat će se dobiveni rezultati u obliku grafikona.

Bibliografske kratice/oznake

Tumačenje natuknica izrađeno je po uzoru na pojedine rječnike. Radi preglednosti

³ Metodički obrazac preuzet je iz Ćurković, Vukša 2011.

navođenja u radu su uvedene posebne oznake:

A – Anić, V. (1999). *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.

DJ – Deanović, M. i Jernej, J. (2002). *Talijansko-hrvatski rječnik*. Zagreb: Školska knjiga.

KL – Klaić, B. (1974). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Zora.

SK – Skok, P. (1971.–1974.). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV, Zagreb: JAZU.

Z – Zingarelli, N. (2004). *Talijansko-hrvatski rječnik*. Torino: Zanichelli.

4. Rezultati i rasprava

4.1. Vanjski dio kuće i prostor oko nje

abà(j)in imen. m – ostakljeni prozor na krovu

Zingarellijev (Z: 16) i Deanović-Jernejev (DJ: 2) rječnik ovu riječ prevode kao 'otvor (prozor) na krovu' (*costruzione sopra il tetto, con una finestra per accedere al tetto stesso e per dare luce al sottotetto*). Riječ dolazi od mletačkoga oblika *abbaino*, a osim navedenoga prvotnog značenja, riječ označava i 'potkrovlje', 'tavanski stan'. Skok bilježi natuknicu *abâin*: od tal. *abbaino* u značenju 'otvor' (SK: I/21). U Klaićevu i Anićevu rječniku navedena se riječ ne spominje.

abà(j)in	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+		++
SREDNJA GENERACIJA				+++
MLAĐA GENERACIJA		+		+

bànj imen. m – kupaonica

Riječ dolazi iz talijanskog jezika *bagno* što, pak, dolazi od talijanskoga glagola *bagnare* u značenju 'kupati se' (razg. 'banjat se') (DJ: 101). Zingarelli (Z: 197) donosi različita značenja ove posuđenice: 1. kupanje (*immersione di un corpo in un liquido; immersione a scopo igienico o curativo; esposizione di un corpo agli agenti fisici*); 2. voda u kojoj se kupa (*acqua che serve all'immersione*); 3. prostorija za obavljanje cjelokupne higijene (*stanza con vasca da bagno e altri servizi igienici; vasca in cui si fa il bagno*); 4. kemijska tekućina u koju se umaču negativni za izradu fotografija (*soluzione chimica in cui si immergono i negativi o le copie per lo sviluppo, il fissaggio e altri processi fotografici*); 5. stari naziv za ustanove u kojima su se borili osuđenici na smrt (*antica denominazione degli stabilimenti carcerari per i condannati a vita*). Anić (A: 45) u svom rječniku natuknicu *bànj* opisuje kao: 1. kupanje; 2. kupaonica; 3. kupalište, plaža. Skok bilježi natuknicu *bànj* < tal. *bagno* od balk. latinizata **balnea* >

vlat. *balnio* (SK: I/108). U Klaićevu rječniku stoje dvije natuknice: *bànj* i *bànja*. Objе potječu od tal. *bagno* s time da uz prvu stoji značenje 'drvena kućica za kupanje' i 'kupanje uopće', a uz drugu 'kada za kupanje', 'kupanje u kadi' i 'kupaonica, kupatilo' (KL: 149).

bànj	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA		+++		
MLAĐA GENERACIJA		++		

bànak imen. m – drvena klupa

Pojam dolazi iz mletačkoga *banco*. Deanović i Jernej (DJ: 104) navode ovu riječ u značenju 'klupa, tezga, stol'. Zingarelli pak navodi da se tu radi o: 1. namještaju za sjedenje, klupi (*mobile a forma di sedile*); 2. stolu koji razdvaja kupca od prodavača (*mobile a forma di tavolo allungato che nei negozi separa i venditori dai compratori*) (Z: 202). Osim ovoga oblika, postoji i varijantni oblik navedenoga leksema *bànkina* < tal. *banchina*. Ova je riječ po svom obliku umanjena te se njezino značenje ne poklapa sa značenjem riječi *banco*. Naime, posuđenica *bànkina* se, kako u Deanovića, tako i u Zingarelliju definira kao 'nasip, obala, peron' ili pak kao 'staza za pješake'. Anić se slaže s navedenim značenjima (A: 56). Kod Skoka se pod natuknicom *banak* < tal. *banco* < germ. *bank* nalazi nekoliko značenja: 1. sto, tezga, drvena klupa oko peći, u crkvi, školi; 2. zemlja između dvije brazde (SK: I/105). Klaić također navodi natuknicu *bànak* od tal. *banco* u dvama značenjima: 1. najdonji dio visoke peći za taljenje željeza gdje se sabire rastopljeno gvožđe; 2. klupa, tezga (KL: 137).

bànak	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

gùstirna imen. ž – čatrnja

Anić (A: 282) navodi natuknicu *gùsterna* s njezinim varijantnim oblicima *gùstijerna* i *gùšterna* u značenju 'mjesni, zajednički ili kućni zdenac za skupljanje kišnice

u primorskim krajevima'. Zingarellijevo (Z: 375) je značenje malo šire te on osim 'zdenca koji služi za prikupljanje kišnice', navodi i 'spremnik nafte, benzina ili pak kakve druge tekućine' (*serbatoio in cui si conservano nafta, benzina e altri liquidi*). Deanović i Jernej riječ bilježe u značenju 'čatrnje' (DJ: 193). Skok bilježi natuknicu *četрна*: dalm. *gùstirna* < vlat. *giusterna 'zdenac' (SK: I/318–319). Klaić pod natuknicom *cisterna* navodi lat. 'nakapnica za skupljanje kišnice, čatrnja, gusti(j)erna, šterna' (KL: 215).

<i>gùstirna</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

kàmara imen. ž – spavaća soba

Riječ dolazi iz mletačkoga *càmara*. Anić (A: 283) bilježi tri značenja ove riječi: 1. soba; 2. složena slama ili sijeno; 3. hrpa, gomila. Zingarelli (Z: 286) osim prvotnog značenja ove posuđenice 'soba', bilježi još nekoliko značenja: 1. udruga, pravna osoba (*ente, associazione, assemblea*); 2. općeniti naziv za prostoriju koja se koristi u svrhu obavljanje bilo kakvog fizičkog rada (*indica un particolare spazio destinato a qualche operazione o processo fisico, o un organo o una parte cava contenente qualcosa*). Deanović i Jernej (DJ: 149) donose značenja: 1. soba; 2. komora; 3. fotografski aparat. Skok bilježi natuknicu *kàmara* < mlet. *càmara* (SK: II/24–25). Klaić ima *kàmaru* u značenjima: 1. svod, hrpa, gomila, stog; 2. soba, klijet (KL: 610).

<i>kàmara</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA		+++		
MLAĐA GENERACIJA		+	+	

kàntūn imen. m – ugao

Riječ dolazi od tal. *cantòne* u značenju 'ugao ulice' ili 'kut sobe' (A: 286). Zingarelli (Z: 298) bilježi *cantòne* sa sljedećim značenjima: 1. kut, ugao, prikrajak (*angolo esterno*

di un edificio; angolo interno di una stanza); 2. kotar (*pezza onorevole che occupa meno di un sesto del campo e può essere collocata all'angolo destro superiore o a quello sinistro superiore dello scudo*). Na isti je način riječ zabilježena i u Deanovića i Jerneja (DJ: 155). Skok pod natuknicom *kanat* bilježi *kantūn* od tal. *cantone* u značenju 'ugao' (SK: II/32). Klaić navodi *kantūn* od tal. *cantone* u značenju 'kut, ugao, ćošak, prikrajak, okrajak kruga' (KL: 617).

<i>kantūn</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA	++	+		
MLAĐA GENERACIJA	++			

krākūn imen. m – zasun na vratima

Posuđenica je zanimljiva jer se za nju još uvijek ne može sa sigurnošću potvrditi odakle vuče svoje korijene. Smatra se, s jedne strane, da je riječ talijanskoga podrijetla nastala od riječi *catenaccio* u značenju 'zasun, zasovnica'. Zingarelli (Z: 328) ovu riječ prevodi identično: 'zasun' (*chiavistello*), ali joj i proširuje značenje: 'tehnika obrambenog igrača u nogometu' (*nel gioco del calcio tattica di carattere difensivo*). Deanović i Jernej (DJ: 171) nude dva značenja: 'zasun' te u političkom žargonu, 'odredba po hitnom postupku'. Anić u svom rječniku bilježi samo oblik *kračun* čije je značenje identično navedenima: 'naprava koja vodoravnim pokretanjem zatvara i otvara vrata i prozore; zasun'. Klaić navedenu riječ ne navodi. Skok bilježi natuknicu *krākūn*: grč.- rom. *carassaun* koja se javlja kao izvedenica od lat. *characium* (SK: II/175).

<i>krākūn</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	+	+		

kūžīna imen. ž – kuhinja

Riječ potječe iz latinskoga jezika od riječi *coquina* koja je preko mletačkog oblika

cusina prešla u talijanski jezik u obliku riječi *cucina*. Deanović i Jernej (DJ: 259) osim 'prostorije za pripremanje hrane', spominju i značenje 'kuhanje' te 'način pripremanja hrane'. U istom značenju Zingarelli navodi ovu riječ (Z: 487). Kod Skoka stoji natuknica *kùhati: kùžina* < mlet. *cusina* (SK: II/224). Klaić navodi *kùžina* od tal. *cucina* u značenju 'kuhinja' (KL: 736) dok Anićeve rječnik navedenu riječ ne bilježi.

<i>kùžina</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

pònistra imen. ž – prozor, okno

U Zingarelliju (Z: 708) i Deanović-Jernejevu rječniku (DJ: 373) pojam je pojašnjen kao 'otvor na vanjskom zidu', odnosno 'okno' (*apertura praticata nel muri esterni perimetrali di un edificio, per dare luce e aria all'interno*). Anić bilježi *pònistra* tal., reg., razg. u značenju 'prozor' (A: 808). Skok navodi natuknicu *fenestra: pònistra* < od lat. *fenestra*, krčkoromanski *punastra*, f > p koja se može javiti u različitim oblicima: *ponèstra, poneštra, pùnjestra, ponìstra* u značenju 'prozor, okno' (SK: I/524). Klaić donosi *pònistra* od tal. *finestra* u značenju 'okno, pendžer, prozor' (KL: 1040).

<i>pònistra</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+	++		
MLAĐA GENERACIJA		++		

škàlìn imen. m – stepenica

Posuđenica je preko latinskog oblika *scala* prešla u talijanski jezik u kojem imamo konačan oblik *scala/scalino*. Anić (A: 527) navodi samo osnovno značenje 'stuba'. Zingarelli (Z: 1616) bilježi *scàla* 'stepenica' (*ciascuno dei brevi ripiani, di pietra o muratura, che si susseguono lungo una rampa di scale; il gradino che segua il dislivello fra due ambienti o due piani*). Deanović i Jernej (DJ: 863) osim osnovnoga značenja 'stepenica, stuba', nude i preneseno značenje riječi 'stupanj' (*grado*). Skok bilježi i

tal. deminutivni sufiks *-ino* (SK: III/254–255). Klaić pod natuknicom *škàle* navodi i *skalíne* od tal. *scalino* (u jednini) u značenju 'stube, stepenice' (KL: 1214).

<i>škàlin</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+	++		
MLAĐA GENERACIJA		++		

škûra imen. ž – prozorski kapak bez žaluzina

Ova je riječ zanimljiva s obzirom na vrstu riječi. U hrvatskom jeziku to je imenica ženskog roda dok je njezino podrijetlo latinski pridjev *obscurum* 'nejasno, mračno, tamno' koji je prešao u talijanski jezik te dobio konačan oblik *scuro*. Deanović i Jernej (DJ: 888) riječ bilježe i kao pridjev 'taman, mračan', ali i kao imenicu 'tama, mrak'. Zingarelli (Z: 1653) navodi *scûro* te nudi čak sedam značenja ove riječi koja se razlikuju u nijansama: 1. ono što je slabo osvijetljeno (*che è poco o male illuminato*); 2. tamno (*di colore non chiaro; che tende al nero*); 3. fig. sjetan, tužan, turoban (*fosco, corrucciato*); 4. tama, mrak (*buio, oscurità*); 5. dio u sjeni (*parte scura, in ombra, di quadro, disegno, ecc.*); 6. tamna boja – crna/siva (*colore scuro*); 7. drveni kapak na prozoru od punog drva koji potpuno zatvara i zatamnjuje prostoriju (*imposta interna applicata alle finestre per impedire alla luce di entrare*). Anić bilježi riječ *škûra* kao tal. u značenju 'drveni kapak na prozoru' (A: 1158). Skok navodi natuknicu *skûr: scuro* od lat. *obscurus* > tal. *oscuro* (SK: III/274). Klaić navedenu riječ ne bilježi.

<i>škûra</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

tênda imen. ž – nadstrešnica, platneni pokrov za zaštitu od sunca i kiše

Posuđenica dolazi iz mletačkoga *tenda* (*tenda e baracca che ripara dal sole, dall'aria e dalla pioggia*). Zingarelli (Z: 1863) riječ bilježi također kao mletačku (*drappo di tela o d'altro tessuto che viene steso sopra o davanti a ciò che si vuole riparare o nascondere*), ali s proširenim značenjem. Osim 'nastrešnice', *tenda* je označavala i 'vrstu šatora koji

se koristio prilikom selidbe' (*piccolo padiglione facilmente smontabile, formato da teli di grosso tessuto impermeabile e sostenuto da pali e picchetti, usato come abitazione da popoli nomadi e come ricovero provvisorio da soldati e turisti*). Deanović i Jernej (DJ: 996) riječ prevode kao 'zastor, zavjesa', odnosno 'zaklon od sunca'. Skok bilježi *tenda* te navodi da se radi o talijanizmu koji je postojao i u balkanskom latinitetu (SK: III/457–458). Anić navedenu riječ ne bilježi dok Klaić navodi natuknicu *tènda* koja dolazi iz tal. u značenju 'platneni krov za zaštitu od sunca i kiše, zaslon, zastor, zavjesa, šator' (KL: 1322).

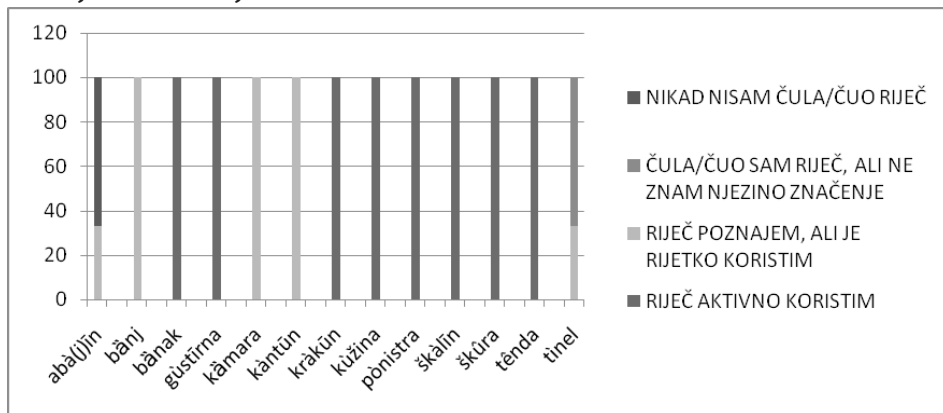
<i>tènda</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+ + +			
SREDNJA GENERACIJA	+ + +			
MLAĐA GENERACIJA	+	+		

tìnel imen. m – blagovaonica, dnevna soba, primaća soba

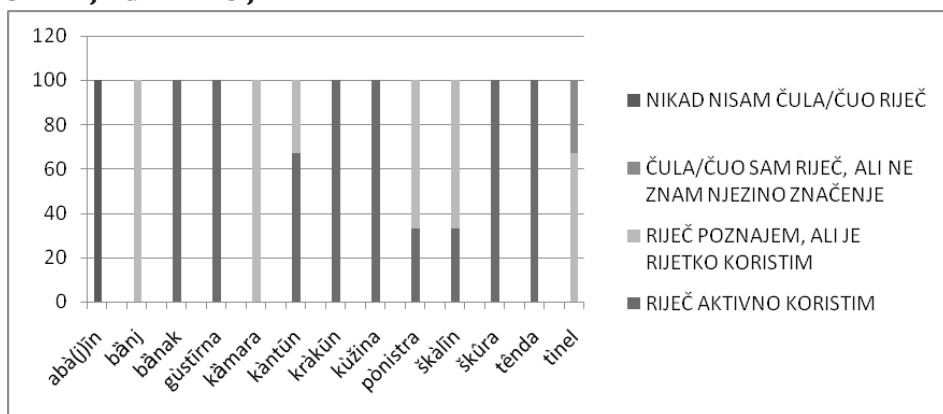
Posuđenica potječe iz mletačkoga *tinelo*. Anić bilježi riječ u značenju 'soba za primanje, blagovaonica' (A: 1194). Zingarelli (Z: 1885) navodi *tinèllo* sa značenjem 'badanj' (*piccolo tino*). Osim toga značenja, riječ se podudara sa značenjem 'primaća soba' (*stanza dove le famiglie signorili facevano mangiare i servitor*) te 'blagovaonica' (*stanza, solitamente attigua alla cucina, adibita a soggiorno o a saletta da pranzo*). Deanovićev i Jernejev (DJ: 1004) prijevod podudara se s dvama navedenima. Pod natuknicom *tinac* Skok povezuje riječ *tìnel* < mlet. *tinèllo* (SK: III/471). Klaić navodi natuknicu *tìnel* od tal. *tinello* u značenju 'blagovaonica' (KL: 1337).

<i>tìnel</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+	+ +	
SREDNJA GENERACIJA		+ +	+	
MLAĐA GENERACIJA			+	+

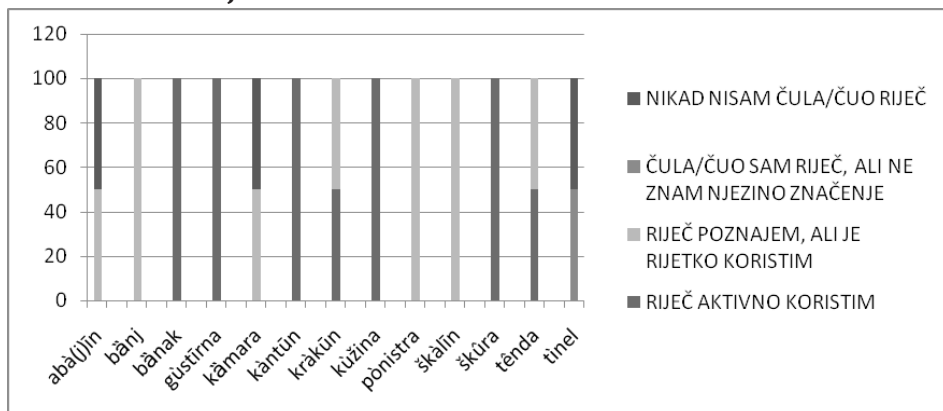
Grafikon 1. Postotci korištenja riječi – Vanjski dio kuće i prostor oko nje
STARIJA GENERACIJA

SREDNJA GENERACIJA

MLAĐA GENERACIJA

4.2. Dnevni boravak

pòltrōna imen. ž – fotelja, naslonjač

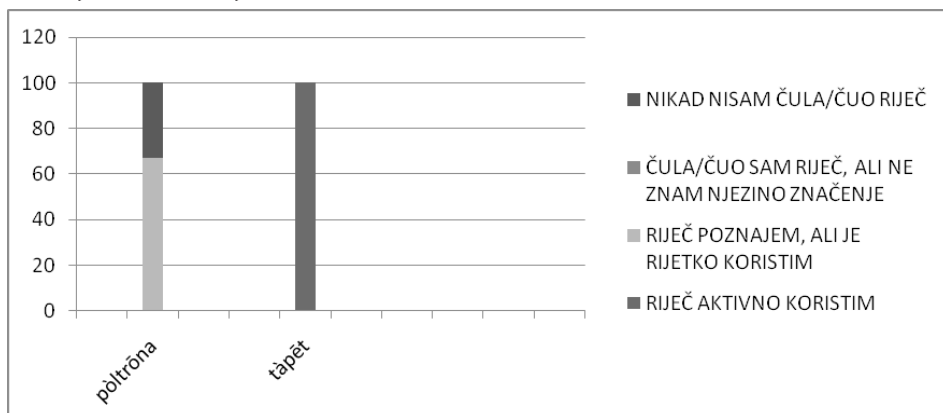
Bliska etimologija navodi da riječ dolazi iz mletačkoga jezika *poltrona*. Krajnja je etimologija još uvijek nejasna zato što riječ *poltro* znači 'neukroćeni ždrijebac'. Stoga je teško objasniti promjenu značenja od 'životinje' u 'naslonjač, krevet'. Anić (A: 458) također smatra da je riječ talijanskoga podrijetla te označava 'tapeciranu stolicu s ukošenim naslonom i osloncem za ruke, fotelju, naslonjač'. Zingarelli i Deanović dijele mišljenje s Anićem. Zingarelli (Z: 1365) navodi i značenje 'udobna stolica s držačem za ruke' (*sedia ampia e comoda, imbottita e provvista di braccioli*), a Deanović i Jernej (DJ: 725) da riječ znači 'naslonjač, stolac s naslonjačem', ali i fig. 'lijena žena' (*donna pigra*). Klaić ima slična pojašnjenja pa pod natuknicom *poltrōna* od tal. *poltrona* navodi 'naslonjač, stolica s naslonom, fotelj, sjedište u gledalištu' te također preneseno 'lijena žena'. Skok bilježi natuknicu *pulac* koja dolazi od tal. *poltrona* što pak dolazi od lat. *pulliter* > tal. *poliedro* (SK: II/72).

pòltrōna	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		++		+
SREDNJA GENERACIJA				+++
MLAĐA GENERACIJA		+		+

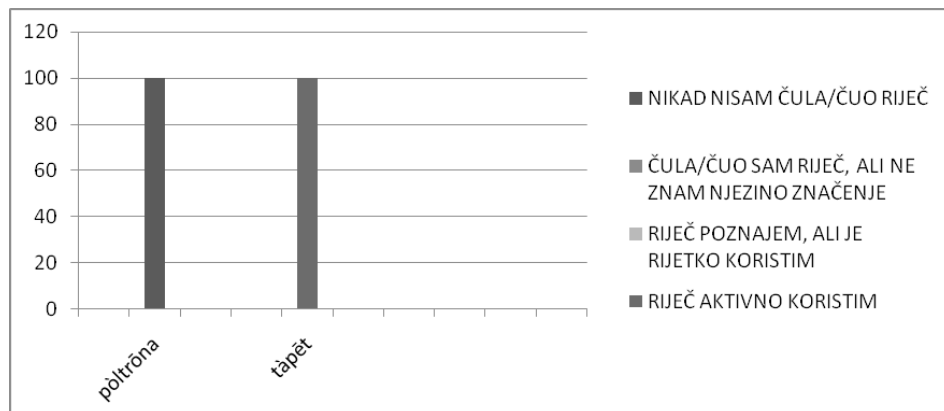
tàpēt imen. m – tepih, prostirač

Prisutne su dvije varijante ove riječi: u muškom rodu *tapet* koja se smatra talijanskom posuđenicom nastalom od riječi *tappéto* 'prostirka za pod, tepih, sag' te u ženskom rodu *tapeta* koja označava 'presvlaku od papira, platna i sl. za zidove i pokućstvo'. Ovaj drugi oblik riječi smatra se da etimološki vuče korijen iz njemačkoga jezika i to oblika *tapete*. Deanović i Jernej (DJ: 990) te Zingarelli (Z: 1844) nude samo jedno značenje 'prostirač, sag' (*drappo di tessuto eseguito con tecnica particolare, usato nell'arredamento per coprire pavimenti o tavoli*). I Klaić nudi dvije varijante *tàpēt* i *tapèta* s time da kod prve navodi da je grčkoga podrijetla u značenju 'stolni prostirač u sobi za sjednice' dok druga znači 'presvlaka od papira ili tkanine za zidove i pokućstvo' (KL: 1310). I kod Anića su također navedene dvije varijante *tàpēt* i *tapèta* s time da je kod Anića prva u značenju 'prostirka za pod', a druga 'presvlaka od papira, platna i sl. za zidove i pokućstvo' (A: 1182). Skok bilježi *tapit* tumačeći da se radi o dalmato-romanskom leksičkom ostatku od lat. *tapetum* > tal. *tappeto*, mlet. *tapeo* (SK: III/443)

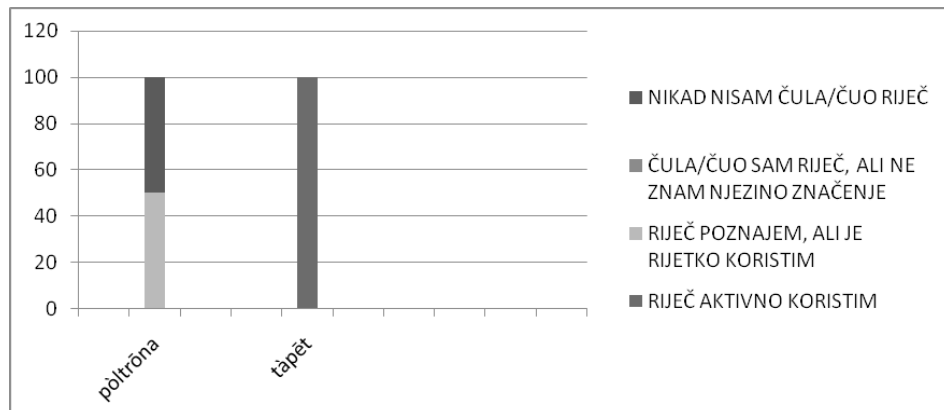
tàpēt	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

Grafikon 2. Postotci korištenja riječi – Dnevni boravak**STARIJA GENERACIJA**

SREDNJA GENERACIJA

MLAĐA GENERACIJA

4.3. Kuhinja

kàtriga imen. ž – stolica, sjedalica

Deanović i Jernej te Zingarelli (Z: 1658) riječ uopće ne navode, već se koriste suvremenim standardnim oblikom *sedia* u značenju 'stolac' (*mobile su cui ci si siede, costituito da un piano orizzontale, che poggia su quattro gambe, fornito di spalliera*). Skok navodi da je posuđenica iz dalmatsko-romanskoga s kasnijim utjecajem mletačkoga *carèga* (SK: II/63). U Klaićevu rječniku natuknica *kàtriga* (KL: 637) nadovezuje se na natuknicu *kàntrīda* koja potječe iz tal./mlet. *carega*, a on iz grč. *cathédra*) u značenju 'stolica' (KL: 617). Anić navedenu riječ ne bilježi.

<i>kàtriga</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+			++
MLAĐA GENERACIJA				++

krèdenca imen. ž – kuhinjski ormar za posuđe

Posuđenica je iz mletačkoga/ili talijanskoga *credènza* čije značenje Zingarelli (Z: 474) tumači kao 'kuhinjski ormar za odlaganje posuđa' (*armadio per sala da pranzo in cui si ripongono stoviglie e simili*). Anićevo (A: 329) značenje blisko je prethodno navedenom: *krèdenc* (*krèdenac*) m, (*krèdenca*) ž, u značenju 'kuhinjski ormar za posuđe i kuhinjski pribor'. Deanović i Jernej (DJ: 253) navode sljedeća značenja: 'kredenac', 'priborni ormar', 'vjerovanje', 'vjera', 'mišljenje'. U srednjovjekovnom latinskom riječ *credentia* označavala je 'probavanje hrane koja je bila namijenjena važnim ličnostima kako bi se dokazalo da nije otrovana'. Klaić bilježi *krèden(a)c* od tal. *credenza* s dvama značenjima: 1. ormar za stolno posuđe; 2. poseban ormar u blagovaonici (KL: 714). Skok navodi da riječ dolazi od lat. *credere* 'vjerovati' (SK: II/188).

<i>krèdenca</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

škàncija imen. ž – polica

Riječ se smatra mletačkom posuđenicom *scanzia/scansia* u značenju 'polica za tanjure'. Što se tiče krajnje etimologije, neki smatraju da riječ potječe iz franačkoga *skankjan* u značenju 'pokloniti'. Toga je mišljenja i Skok koji navodi *škàncija*: *škàncija* < mlet. *scanzia, skansia* (SK: III/255). Drugi smatraju da je podrijetlo riječi upitno jer semantika franačkoga etimona ne ide u prilog etimološkom rješenju. Zingarelli (Z: 1618) bilježi samo značenje 'polica' (*scaffale*). Deanović i Jernej (DJ: 866) pak navode 'polica, vitrina, regal'. Anić i Klaić navedenu riječ ne bilježe.

<i>škàncija</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+	++		
MLAĐA GENERACIJA		+	+	

tàvaja imen. ž – stolnjak

Riječ je mletačkoga podrijetla od *tovaglia*. Istu etimologiju navodi i Anić (A: 570) koji nudi značenje 'stolnjak'. S Anićem se slažu Zingarelli (Z: 1903), Deanović i Jernej (DJ: 1011) navodeći isto značenje (*tessuto che si stende sulla tavola per apparecchiare*). Klaić ne bilježi navedenu natuknicu, ali zato bilježi *tàvajōl* od tal. *tovagliolo* u značenju 'ubrus, servijeta' (KL: 1314). Skok bilježi *tàvalja – tavajol* < mlet. < tal. *tovagliuolo* (SK: III/447-448).

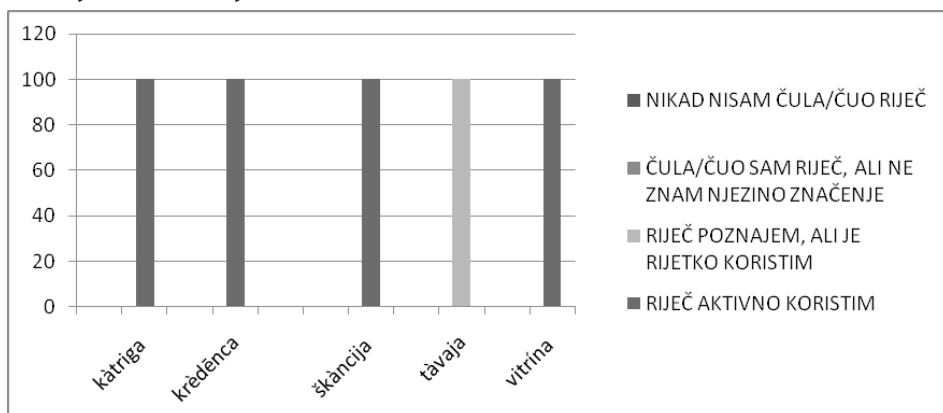
<i>tàvaja</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA		+++		
MLAĐA GENERACIJA			+	+

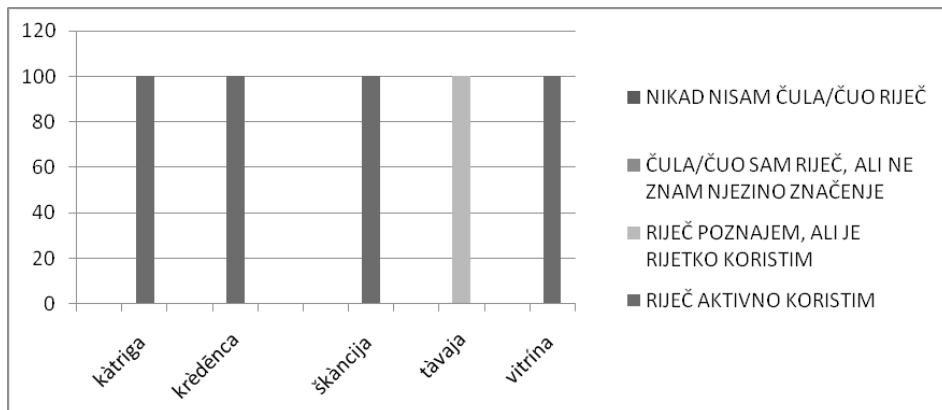
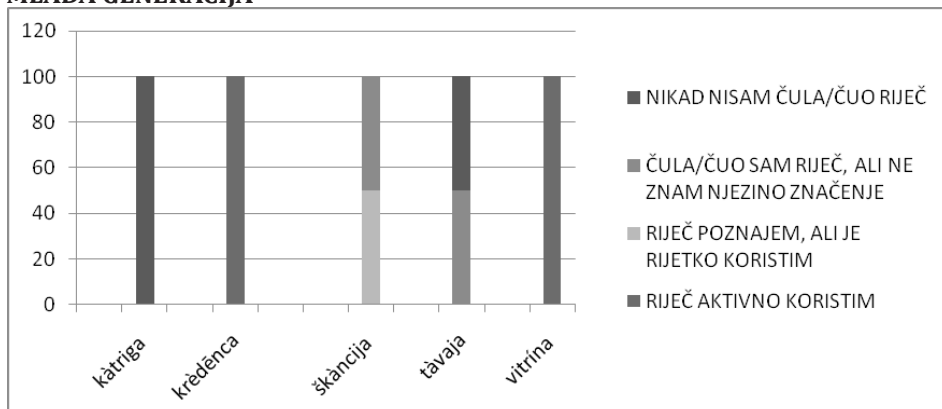

vitrína imen. ž – kuhinjski stakleni ormar

Riječ dolazi iz mletačkoga *vetrina*. Krajnja etimologija riječi jest latinski oblik *vitrina* koji se u standardnome talijanskom uvriježio kao *vetrina*, a označava 'ostakljeni ormar u kojem se drže razni predmeti tako da budu vidljivi' (A: 615). Zingarelli (Z: 2008), osim osnovnoga značenja 'stakleni ormar' (*vernice vetrosa che si spalma sulle stoviglie o su altri oggetti di terra prima di cuocerli al forno, perché acquistino lucentezza e impermeabilità*), navodi i značenje 'izlog' (*mostra di negozio in cui si espongono le merci perché possano essere vedute da chi passa per la strada*) te 'stakleni objekt pod kojim se čuvaju vrijedne stvari u muzejima ili galerijama' (*mobile a vetri in cui si conservano oggetti di particolare fragilità o valore, nei musei e simili*). Deanović (D): 1055) i Jernej istoga su mišljenja: *vetrina* 'ostaklina, izlog, stakleni ormar'. Klaić bilježi natuknicu *vitrína* gdje stoji da riječ potječe od franc. *vitrage* u značenju 'staklo, prozori, staklena pregrada, stakleni zid, zastori za staklena vrata' (KL: 1415). Riječ je prema Skoku poimeničeni pridjev tvoren lat. sufiksom *-inus* od *vitrum* 'staklo' (SK: III/583).

<i>vitrína</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	+		+	

Grafikon 3. Postotci korištenja riječi – Kuhinja**STARIJA GENERACIJA**

SREDNJA GENERACIJA**MLAĐA GENERACIJA**

4.4. Kupaonica

kàjìn imen. m – umivaonik, lavor

Posuđenica je mletačkoga podrijetla od *cain* u značenju 'sudoper', 'posuda za pranje suđa', 'umivaonik', 'zdjela, plitica' (DJ: 171). Zingarelli (Z: 329) navodi sljedeća značenja: 'sudoper' i 'umivaonik' (*recipiente rotondo e piuttosto largo, usato per lavarsi o per lavare le stoviglie*). Anić i Klaić riječ ne bilježe. Skok bilježi natuknicu *katìn: kajìn < mlet. cain* (SK: II/62).

kàjìn	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

lavabô imen. m – umivaonik

Riječ potječe iz latinskoga jezika *lavabo*. Anić (A: 344) nudi nekoliko značenja ove riječi: 1. kat. crkv. simbolično pranje što ga svećenik obavlja za vrijeme mise, nakon prikazanja; 2. kat. crkv. a) mali umivaonik u sakristijama, veliki u negdašnjim samostanima; b) zdjelica za umivanje ruku kod mise; 3. reg. umivaonik, lavandin. Zingarelli (Z: 983) nudi dva značenja: 'pranje što ga svećenik obavlja za vrijeme mise' (*parte della messa in cui il sacerdote si lava le dita, recitando un salmo che comincia con tale parola*) te 'umivaonik' (*bacino di porcellana, di lamiera smaltata o simili, infisso a parete o sorretto da treppiede, usato per lavarsi*). Deanović i Jernej također bilježe 'umivaonik', 'umivaonica', 'dio mise na kojem svećenik pere ruke' (DJ: 539). Klaić ima *lavabô* (*lavàbô*) s franc. podrijetlom od lat. *lavare* u značenju 'prati'. Značenja koja navodi Klaić su: 'umivaonik', 'molitva koju svećenik moli perući ruke pri službi božjoj' (KL: 756).

lavabô	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA			+++	
MLAĐA GENERACIJA		+		+

lavàndìn imen. m – umivaonik

Riječ potječe od talijanskoga glagola *lavare* u značenju ‘prati’ od kojega imamo talijansku imenicu *lavandino* sa sufiksom *-ino* u značenju ‘umivaonik’ (A: 344). Isto značenje nude Zingarelli (Z: 983), Deanović i Jernej (DJ: 539): ‘sudoper, školjka za pranje posuđa’, ‘jarak’ (*acquaio*). Klaić navedenu riječ ne bilježi.

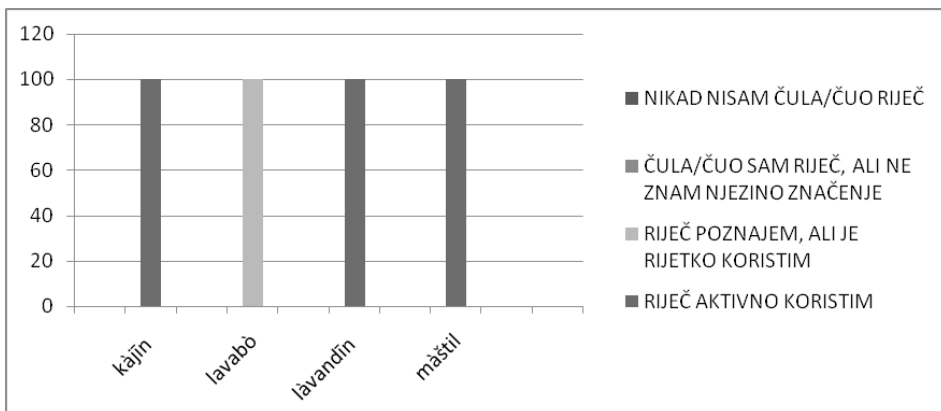
lavàndìn	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

màštil imen. m – vrsta drvenog vjedra za pranje robe

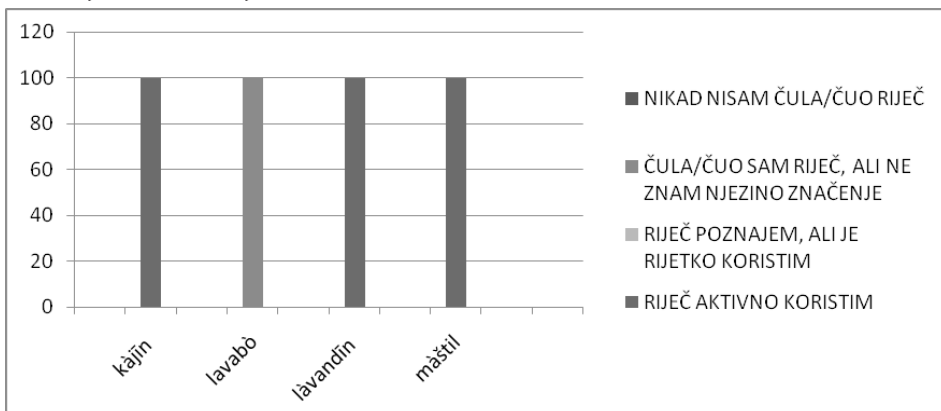
Riječ je o mletačkoj posuđenici *mastello* u značenju ‘kabao, drvena kaca, vedro, škaf, maštelo’. Anić riječ ne bilježi. Zingarelli (Z: 1066), Deanović i Jernej (DJ: 583) bilježe sljedeća značenja: ‘čabar, kabao, vjedro’ (*recipiente di legno a doghe, svasato verso l’alto, usato specialmente come tino per il bucato*). Klaić ima natuknice *màstel*, *màstela* te *màstel* (KL: 818) gdje navodi tal. *mastello* u značenju ‘čabar, kabao, vedro, kaca, drvena posuda’ (KL: 817). Skok bilježi natuknicu *mastio* s varijantnim oblicima: *mašteo*, *mastio*, *mastei*, *maštela*, *maštelo*, *mastilo*, *mastil*. Riječ dolazi od mlet. deminutiva na *-ellus*, kslat. *mastelius* u značenjima: 1. kabao; 2. parionica; 3. mala kaca; 4. badanj, vidro (SK: II/384).

màštil	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	+	+		

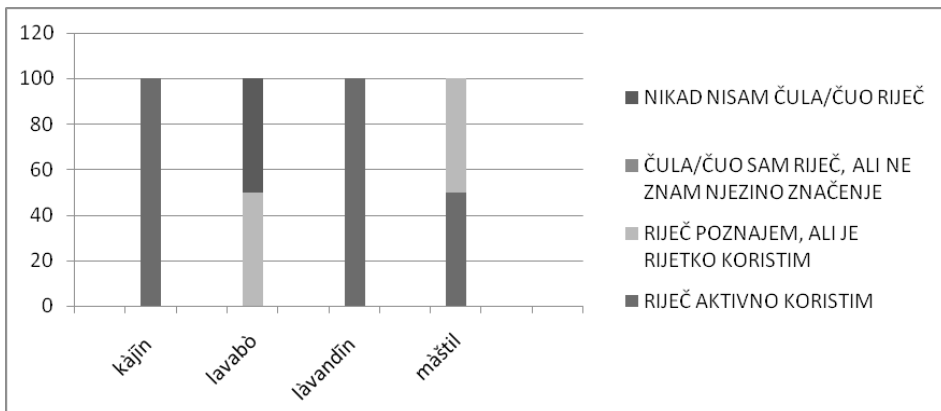
Grafikon 4. Postotci korištenja riječi – Kupaonica
STARIJA GENERACIJA

SREDNJA GENERACIJA

MLAĐA GENERACIJA

4.5. Spavaća soba

armèrùn imen. m – ormar

Riječ je preuzeta iz mletačkoga *armar/armer*, odnosno iz mletačke uvećanice *armeron* koja je tvorena talijanskim sufiksom *-on(e)*. Zingarelli (Z: 145) bilježi samo suvremeni oblik riječi *armadio* u značenju 'drveni ili željezni ormar' (*mobile di legno o di metallo, chiuso da uno o più sportelli, con ripiani o cassetti interni*). Deanović i Jernej (DJ: 70) bilježe značenje 'ormar' (*armadio*). Anić i Klaić riječ ne bilježe. Skok bilježi natuknicu *arma* te navodi augmentativ na tal. sufiks *-one* > *-un armerun* 'veliki ormar' < mlet. *armerane* (SK: I/61).

armèrùn	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA		+++		
SREDNJA GENERACIJA		+	+	+
MLAĐA GENERACIJA		+		+

kantùnāl imen. m – noćni ormarić

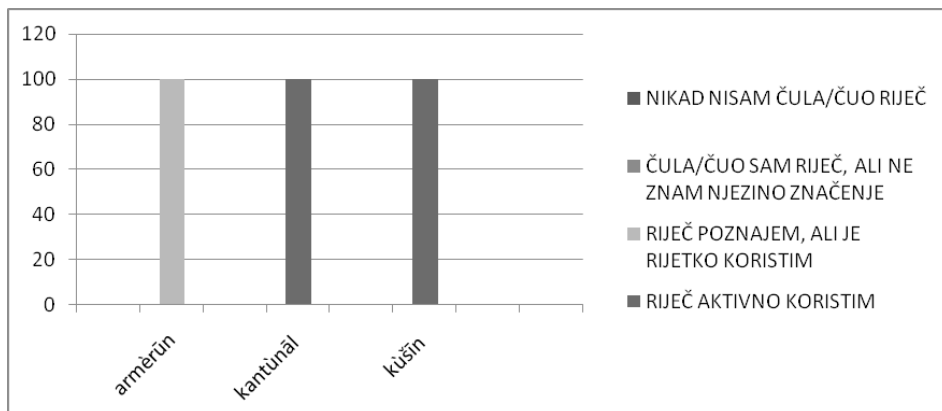
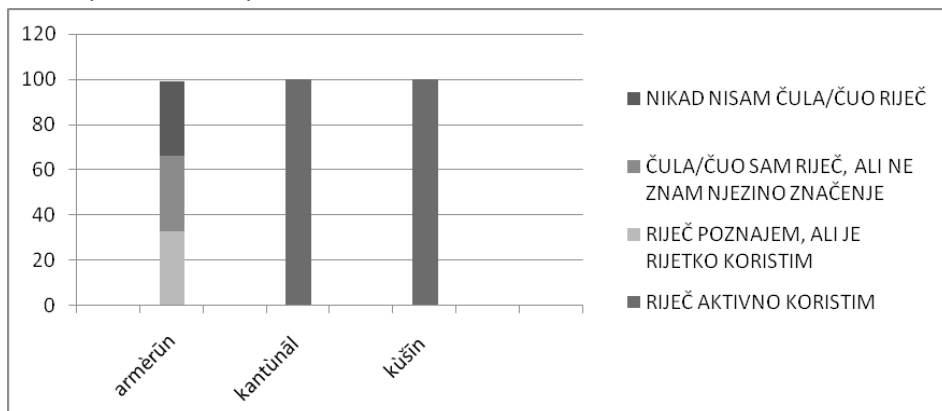
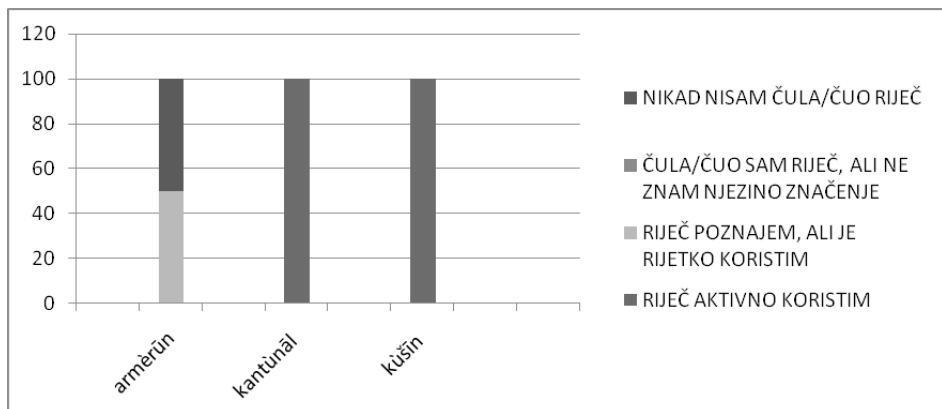
Anić (A: 286) smatra da je riječ talijanskoga podrijetla koja dolazi od riječi *cantonale* u značenjima: 'noćni ormarić' i 'niži ormar ili kredenc trokutasta tlocrta, predviđen da u sobi zauzme jedan kut'. Zingarelli (Z: 298), Deanović i Jernej (DJ: 155) navode samo jedno značenje navedene posuđenice 'ugaoni ormar' (*mobile a forma angolare che viene sistemato nell'angolo di una stanza*). Klaić ne bilježi navedenu natuknicu, ali zato ima *kàntùn* uz koju stoji tal. *cantone* u značenju 'kut, ugao, ćošak, prikrajak' (KL: 617). Skok bilježi natuknicu *kànat* od tal. *cantone*, na *-one*: *kanton* 'ugao', na *-ale kantunal* 'noćni ormarić' (SK: II/32).

kantùnāl	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

kùšìn imen. m – jastuk

Anić (A: 337) navodi da je riječ talijanskoga podrijetla te da dolazi od *cuscino* u značenju 'jastuk za spavanje uobičajenih veličina'. Zingarelli (Z: 492), Deanović i Jernej (DJ: 262) bilježe slično značenje: 'jastuk', 'uzglavlje' (*sacchetto imbottito di lana, crine o altro su cui si appoggia la testa o su cui si siede; guanciaie*). Klaić navodi istu natuknicu *kùšìn* od tal. *cuscino* s dvama značenjima: 1) jastuk, uzglavlje, vanjkuš; 2) odbojnik, puffer (KL: 736). Skok bilježi natuknicu *kopsa* koja dolazi od tal. *coscetto* u značenju 'jastuk, blazina' (SK: II/150).

<i>kùšìn</i>	RIJEČ AKTIVNO KORISTIM	RIJEČ POZNAJEM, ALI JE RIJETKO KORISTIM	ČULA/ČUO SAM RIJEČ, ALI NE ZNAM NJEZINO ZNAČENJE	NIKAD NISAM ČULA/ČUO RIJEČ
STARIJA GENERACIJA	+++			
SREDNJA GENERACIJA	+++			
MLAĐA GENERACIJA	++			

Grafikon 5. Postotci korištenja riječi – Spavaća soba**STARIJA GENERACIJA****SREDNJA GENERACIJA****MLAĐA GENERACIJA**

Kao što se iz gore navedenih primjera vidi, broj je zabilježenih leksema u pojedinim semantičkim podskupinama različit. U prvoj je semantičkoj podskupini **Vanjski dio kuće i prostor oko nje** zabilježeno 13 leksema, u drugoj podskupini **Dnevni boravak** nalaze se samo 2 leksema, u trećoj podskupini **Kuhinja** zabilježeno je 5 leksema, u četvrtoj podskupini **Kupaonica** zabilježena su 4 leksema dok u posljednjoj petoj podskupini **Spavaća soba** ima 3 leksema.

Analiza pokazuje da starija generacija puno bolje poznaje i bolje se koristi izdvojenim romanizmima od mlađe generacije. Pojedine riječi bile su potpuno prepoznatljive svim generacijama, odnosno svi su ih ispitanici prepoznali i aktivno se njima koristili. Takve su riječi *bànak*, *gùstirna*, *kàjìn*, *kantùnāl*, *krèdēnca*, *kùšìn*, *kùžina*, *lavàndìn*, *škùra* i *tàpēt*. Analiza je također pokazala da su česte bile i one riječi koje su poznate ispitanicima, ali ih oni ne upotrebljavaju. Tako npr. riječ *bànj* poznaju sve tri generacije, ali tom riječi se ne koriste, *kàmaru* i *tàvaju* poznaju, ali te riječi ne upotrebljava starija i srednja generacija dok mlađa generacija ili ih nikada nije čula ili je čula, ali ne zna njihovo značenje. Riječima *kràkūn*, *màštil* i *tēnda* aktivno se koristi starija i srednja generacija dok mlađa generacija tim se riječima ili aktivno koristi ili ih samo poznaje, ali se njima ne koristi.

Riječ *abà(j)ìn* najmanje je bila poznata ispitanicima. Srednja generacija tu riječ ne poznaje dok starija i mlađa generacija tu riječ poznaje, ali se njome rijetko koristi, a neki čak nikada nisu za nju ni čuli. Slično je i s riječi *pòltrōna*.

5. Zaključak

U ovom se radu razmatraju romanski jezični utjecaji u govoru Šestanovca. Prikazana je upotreba romanizama iz semantičkoga polja za namještaj u navedenom govoru. Semantičko polje za namještaj predstavlja zanimljivu skupinu leksema, a koje je u ovome radu podijeljeno na nekoliko semantičkih podskupina: Vanjski dio kuće i prostor oko nje, Dnevni boravak, Kuhinja, Kupaonica te Spavaća soba. U prvom je planu ispitivanja bila upotreba pojedinih romanizama kod triju generacija: starije, srednje i mlađe. Leksičko-etimološkom analizom leksema utvrđeno je i potvrđeno njihovo podrijetlo. Većinom su to mletacizmi, npr. *abà(j)ìn*, *armèrūn*, *bànak*, *kàmara*, *krèdēnca*, *pòltrōna*, *škàncija*, *tàvaja*, *vitrína*... među kojima ima i onih germanskoga podrijetla, npr. *bànak*, franačkoga kao npr. *škàncija*... Osim toga, mali je broj i onih leksema koji potječu iz dalmatskoga, npr. *gùstirna*, *kàtriga*, *pònistra*...

Iz navedene se građe može vidjeti da je proučavano područje vrlo zahvalno za istraživanja hrvatsko-talijanskih jezičnih dodira. Navedeni rad pokazuje kako proučavanje jezičnih prilika poprima interdisciplinarno značenje te postaje relevantno kako za jezik, tako i za povijest, povijesnu demografiju, arheologiju, etnografiju.

Literatura

- Prostorni plan uređenja Općine Šestanovac (2008). Split: Zavod za prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije.
- Carević, I. (2010). Problemi i mogućnosti održivog razvoja Omiške zagore na primjeru Općine Šestanovac. U Mate Matas, Josip Faričić (ur.), *Zagora između stočarsko-ratarske tradicije te procesa litoralizacije i globalizacije* (str. 209–222). Zadar: Sveučilište u Zadru; Split: Kulturni sabor Zagore; Split: Ogranak Matice hrvatske Split.
- Ćurković, D., Vukša, P. (2011). Baka i unuk – Generacijske razlike u govoru Blatnice Pokupske. U Ante Bežen, Đuro Blažeka (ur.), *1. Međimurski filološki dani* (str. 112–121). Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Lisac, J. (2003). Leksički, sintaktički i drugi utjecaji u hrvatskim dijalektima. U Milan Moguš (ur.), *Hrvatski dijalektološki zbornik 11* (str. 29–37). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- Milas, M. (2016). *Stanje i potencijal razvoja agroturizma na području Imotske krajine*. Diplomski rad. Zagreb: Agronomski fakultet.
- Nigoević, M. (2007). *Romanizmi u Berekinu*. Split: Hrvatsko kulturno društvo Napredak.
- Nigoević, M., Lasić, J. (2012). Adaptacije romanskih pridjevskih posuđenica u govorima Zabiokovlja. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 38, 2, 401–431.
- Pliško, L. (2009). Romanizmi u leksemima za dom i posjed u jugozapadnome istarskome ili štakavsko-čakavskom dijalektu. *Čakavska rič*, 37, 1–2, 147–159.
- Puljiz, V. (1991). Demografska recesija i izmjena egzistencijalnih uvjeta u jednom ruralnom kraju (socijalno-demografske promjene u Općini Imotski). *Sociologija sela*, 29, 91–104.
- Raukar, T. (1997). *Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje*. Zagreb: Školska knjiga; Zagreb: Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.
- Sočanac, L. (2004). *Hrvatsko-talijanski jezični dodiri*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- Šimunković, Lj. (2005). *Romanizmi u govoru Imotske krajine*. Split: Književni krug Split.
- Šimunković, Lj. (2009). *Hrvatsko-talijanski jezični dodiri u Dalmaciji*. Split: Dante Alighieri.
- Tamaro, S. (2009). O bližoj i krajnjoj etimologiji romanizama iz semantičkog polja namještaja u govoru Boljuna. *Čakavska rič*, 37, 1–2, 105–122.
- Tomelić Ćurlin, M.; Mihaljević N. (2007). Romanski jezični utjecaj u terminologiji kuće u Župi na poluotoku Pelješcu. *Čakavska rič*, 35, 2, 379–396.
- Tomelić Ćurlin, M. (2008). Nazivi za vinogradarstvo u središnjem dijelu poluotoka Pelješca. *Anali Dubrovnik*, 46, 279–293.
- Tomelić Ćurlin, M., Runjić-Stoilova, A. (2009). Stupanj prepoznavanja romanizama u pijavskom i komiškom govoru. *Strani jezici*, 38, 2, 189–201.
- Tomelić Ćurlin, M. (2011). Etimološka i leksikološka analiza romanizama iz semantičkoga polja zognja u pijavskom govoru. *Anali Dubrovnik*, 49, 313–330.

Internetski izvori

- Musulin, N. (2014). *Šestanovac - raskrižje prometnica u Zagori*. <raspoloživo na: <http://www.agroklub.com/seoski-turizam/sestanovac-raskrizje-prometnica-u-zagori/11968/>> (20.1. 2014.)

Popis analiziranih leksema

abà(j)in, armèrùn, bǎnak, bǎnj, gùstīrna, kàjīn, kàmara, kàntùn, kantùnāl, kàtriga, kràkùn, krèdēnca, kùšīn, kùžīna, lavabô, lavândīn, màštil, pòltrōna, pònistra, škàlīn, škàncija, škûra, tàpēt, tàvaja, tēnda, tīnel, vitrīna.

GENERATIONAL DIFFERENCES IN THE USE OF ROMANISMS FROM THE SEMANTIC FIELD OF FURNITURE IN THE LOCAL IDIOM OF ŠESTANOVAC**Abstract**

This paper focuses on the Romance influence on the local idiom of the Dalmatian town of Šestanovac. Specific examples of Romanisms in the semantic field of furniture are selected from the rich lexical material and subjected to lexical and etymological analysis in order to examine their origin. In addition, the authors compared the recognition and use of the above examples of Romanisms in respondents of various age groups. The analysis revealed that recorded Romanisms were not equally represented in the speech of the respondents, which pointed to numerous sociolinguistic elements, i.e. the influence of various extra-linguistic factors in the use of certain lexemes.

Key words: Romanisms, Šestanovac local idiom, furniture, etymology